

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ SIEKTINŲ PAGRINDINIŲ FINANSINIŲ VEIKLOS
RODIKLIŲ 2022–2024 METAMS PATVIRTINIMO (TAP-22-499(2) (TAIS NR. 22-2049(3))**

2022-05-05 Nr. NV-1233

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas: patvirtinti 2022–2024 metų laikotarpiui valstybės valdomų įmonių (VVI) siektinus pagrindinius finansinius veiklos rodiklius.

Esama situacija: pagal Vyriausybės nutarimo dėl valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo VVI tvarkos aprašo nuostatas yra nustatomi VVI siektini ilgalaikiai 3 metų pagrindiniai finansiniai veiklos rodikliai, kuriuos sudaro pelningumo, optimalios kapitalo struktūros ir individualūs dividendų/pelno įmokų rodikliai. Ekonomikos ir inovacijų ministerija, gavusi VŠĮ Valdymo koordinavimo centro (VKC), kuris atlieka su VVI valdymo politikos įgyvendinimu susijusias funkcijas, nustatytas Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme, pasiūlymus, teikia Vyriausybei tvirtinti VVI siektinus pagrindinius finansinius veiklos rodiklius.

Esmė:

- patvirtinti 2022–2024 metų laikotarpiui 41 iš 46 šiuo metu veikiančių VVI siektinus:
 - pelningumo rodiklius (pvz, nuosavo kapitalo kainos, pelno prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą bei amortizaciją rodikliai);
 - optimalios kapitalo struktūros rodiklius (pvz, nuosavo kapitalo ir turto santykis, finansinių įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykis);
 - dividendų/pelno įmokų rodiklius.
- pagrindiniai veiklos rodikliai siūlomi atsižvelgus į VKC atliktus VVI individualius vertinimus, VKC išanalizavus VVI iškeltus tikslus, jų veiklos specifiką, rinkos sąlygas, kuriomis veikia VVI, ir kitus aktualius veiksnius, kurie turi įtakos VVI pelningumui;
- siūloma nenustatyti pelningumo rodiklių UAB „Būsto paskolų draudimas“, UAB „Lietuvos kinas“, VĮ Mūsų amatai (įmones rengiamasi likviduoti), UAB „Projektų ekspertizė“ (valstybei priklausančios akcijos perduotos VĮ Turto bankui ir bus privatizuojamos) ir VĮ Statybos produkcijos sertifikavimo centrui (įmonę rengiamasi reorganizuoti), nes rodiklių nustatymas netaikomos tais atvejais, kai VVI nevykdo ūkinės komercinės veiklos, yra restruktūrizuojamos, likviduojamos ar jų veiklos pobūdis apriboja pagrindinių ir (ar) specializuotų rodiklių nustatymo galimybes bei tikslingumą;
- pažymėtina, kad pagal siektinus pelningumo rodiklius UAB „Litexpo“ veikla 2022 metais planuojama, kad bus nuostolinga (metinė EBITDA 2022 m. – (- 0,7) mln. Eur);
- kartu teikiamas Vyriausybės posėdžio protokolo projektas, kuriame siūlome pavesti valstybei atstovaujančioms institucijoms peržiūrėti valstybei atstovaujančios institucijos raštus dėl valstybės tikslų ir lūkesčių (toliau – Lūkesčių raštas) savo reguliavimo srityje veikiančioms VVI ir juose nurodyti išreikštus konkrečiais skaitiniais dydžiais individualius siektinus ilgalaikius pagrindinius finansinius veiklos (įskaitant pelningumo) rodiklius, išskyrus atvejus, kai VVI nevykdo ūkinės komercinės veiklos, yra restruktūrizuojamos, likviduojamos ar jų veiklos pobūdis apriboja pagrindinių rodiklių nustatymo galimybes bei tikslingumą. Lūkesčių raštus valstybei atstovaujančios institucijos įmonėms yra pateikusios skirtingu laiku, todėl tam, kad būtų išvengta itin dažno Lūkesčių rašto keitimo ir visos valstybei atstovaujančios institucijos spėtų juos peržiūrėti ir atnaujinti, siūloma nustatyti, kad atnaujintus Lūkesčių raštus valstybei atstovaujančios institucijos turi pateikti iki 2024 m. liepos 1 d.

Derinimas:

- derinta su Aplinkos, Energetikos, Finansų, Susisiekimo, Vidaus reikalų, Žemės ūkio ministerijomis, Lietuvos banku, VĮ Turto banku;
- siūdomi rodikliai patikslinti pagal institucijų pateiktus pasiūlymus;
- Vidaus reikalų ministerija siūlo VĮ „Regitra“ nenustatyti siektino optimalios kapitalo struktūros rodiklio „metinis finansinių skolų santykis su nuosavu kapitalu“, tačiau Ekonomikos ir inovacijų ministerijos nuomone įmonė galėtų padidinti grąžą valstybei ir dalį investicijų finansuoti skolintomis lėšomis, nes laikoma normalu, kai apie 70 proc. investicijų finansuojama skolintais resursais, tuo tarpu įmonė planuoja investicijas ir jas nori vykdyti valstybės lėšomis (t. y. sukauptais pinigais įmonėje);
- Vyriausybės kanceliarijos Ekonomikos politikos grupė ir Teisės grupė buvo pateikusios pastabų projektui;
- po klausimo aptarimo 2022 m. balandžio 19 d. tarpinstituciniame pasitarime, įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Ekonomikos politikos grupės ir Teisės grupės pastabas, teikiamas patikslintas projektas, kuriame siūloma patvirtinti VVI siektinus individualius dividendų ir pelno įmokų rodiklių dydžius toms VVI, kurios turi patvirtintą individualią dividendų politiką, skirtingą akcininkų struktūrą bei yra išsikėlusios nuosavo kapitalo grąžos rodiklius (ROE), kaip siektinus ilgalaikio pelningumo tikslus. Anot rengėjų, kitoms VVI siūloma individualių dividendų rodiklių netaikyti, kadangi jų veiklos pobūdis apriboja pagrindinių rodiklių nustatymo galimybes bei tikslingumą. Tokioms VVI, kurioms siektinų dividendų ir pelno įmokų rodiklio reikšmė nenustatoma, dividendų dydis apskaičiuojamas Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos apraše nustatyta tvarka. Atitinkamai į valstybės biudžetą įmokama pelno įmoka apskaičiuojama, kaip nustatyta Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

Dalykinio vertinimo išvada: siūlytina patikslintą projektą pakartotinai aptarti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. +37070663789, el. p. saulius.gaigalas@lrvt.lt